SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C No. 106. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 5, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЧЕРВНЯ 1993. Ч. 106. РІК C.

ІНВАЛІДИ ЧОРНОБИЛЯ ВИМАГАЮТЬ ДОПОМОГИ

Київ (Н. Годзілевська). — У той час, коли голова Верховної Ради України Іван Плющ в інтерв'ю для української телевізії виголошує: „Ми пенсії чорнобильських інвалідів не чіпаємо", Кабінет Міністрів України видає декрет про внесення змін в статтю ч. 54 закону України про статус і соціяльний захист громадян, які постраждали в наслідок чорнобильської катастрофи .

Цей декрет, оприлюднений 4-го травня 1993 року газетами „Урядовий Кур'єр" та „Голос України", на думку інвалідів-чорнобильців, практично спотворює 54-ту статтю закону України. Це „внесення змін" означає: максимальні розміри пенсій для всіх інвалідів, за винятком 1-ої групи інвалідів з гострою променевою хворобою, встановлені на рівні нижче вартости набору продуктів харчування, визначеного за фізіологічними та медичними нормами Міністерством Охорони Здоров'я і затвердженого постановою Кабінету Міністрів 21-го травня цього року.

Ось цитата із звернення інвалідів Чорнобиля до голови ВР Івана Плюща: „Вказаний декрет відбирає засоби у дружин, дітей і батьків наших товаришів, які загинули, рятуючи мільйони людей в нашій країні та за її межами. Декрет безпідставно образливо для інвалідів розділив їх по сортах, в залежності від часу роботи в зоні катастрофи, ніби то рак, отриманий ліквідаторами 1990 року, менш страшний і небезпечний, ніж у ліквідаторів 1986 року. Останнім часом різко зросла смертність серед інвалідів Чорнобиля. Декрет тільки прискорить цей процес. Ще раз звертаємось до вас з вимогою не допустити ґеноциду стосовно людей, які віддали своє здоров'я, виконуючи громадянський обов'язок, скаскувати дискримінаційний декрет".

Слід зазначити, що згідно з останнім декретом Кабінету Міністрів пенсія одного члена сім'ї, який втратив годувальника під час катастрофи на ЧАЕС, становить 13,800 карбованців на місяць.

Обурені різким зниженням пенсії, інваліди Чорнобиля з усіх областей Україник почали з'їжджатися до Києва. Як повідомив президент Фонду Захисту Інвалідів Чорнобиля І. Антощенко, це вже не перша спроба інвалідів домогтися скасування декрету: 27-го травня біля Кабінету Міністрів інваліди Чорнобиля зібрались на мітинг під такими гаслами: „В дитини Чорнобиля вмирає тато, дали 13,800 — іди жебракувати", „45% інвалідів ЧАЕС — лежачі хворі. На кого ви замахнулись?"

Лише минулого року з числа потерпілих від вибуху на ЧАЕС померло біля 100 осіб. Насправді ж в останні роки проблеми і наслідки чорнобильської катастрофи зачіпають не лише ліквідаторів аварії ЧАЕС. Статистичну аналізу наслідків катастрофи, яка досі спричинює підвищення рівня захворюваності мешканців Києва та області, подає генеральний директор міського центру здоров'я В. Лозинський: „Населення, яке потерпіло від наслідків аварії, можна умовно поділити на чотири категорії: перша — 52,370 осіб, що втратили працездатність, 187 — з них перенесли гостру променеву хворобу, 15,000 - захворювання, пов'язані з наслідками катастрофи; друга — 180,000 осіб, це ті, що брали участь у ліквідації наслідків катастрофи, з них — 130,000 евакуованих та відселених, в тому числі — 12,000 дітей; третя — 60,000 дітей, які отримали дозу опромінення щитовидної залози, що перевищує допустимі рівні, близько мільйона осіб, що мешкають у зонах гарантованого добровільного відселення; в цій групі 350,000 дітей, серед них — 65,000 народжені після вибуху; четверта — це ті, що живуть й працюють на територіях посиленого радіоекологічної контролі. Їх півтора мільйона.

Як видно, статистика просто жахлива.

Перебороти наслідки Чорнобиля неможливо, але їх можна дещо послабити, що стосується ліквідаторів, то згідно з 54-ою статтею закону України, для осіб 1-4 категорій здійснюється: безкоштовне придбання ліків, щорічна диспансеризація, лікування в спеціялізованих стаціонарах тощо. Але інваліди не певні, що новий декрет не скасує і ці послуги. Адже, наприклад, гуманітарна допомога та вітчизняні ліки не потрапляють до рук інвалідів, а продаються в аптеках за валюту (заступник міністра охорони здоров'я України В. Передрій був змушений визнати ці факти під час зустрічі із журналістами).

Інваліди Чорнобиля і досі не отримали жодної відповіді.

ВШАНУЮТЬ ПОЛЯГЛИХ ВОЯКІВ

Ґлен Спей, Н. Й. — Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА, Станиця в Ню Йорку, повідомляє про вшанування пам'яти поляглих вояків-українців, яке відбудеться в день Зелених Свят, у неділю, 6-го червня, на оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. У програмі: о год. 10-ій ранку — Богослужба в Українській Католицькій та Православній церквах, після чого — Соборна Панахида біля Могили-Пам'ятника та Апель, о год. 1-ій — спільний полуденок.

У Львові відбулася наукова конференція

Львів (М.М.). — „Народ, нація, держава: Українське питання в европейському вимірі" — під такою назвою 12-14-го травня у Львові проходила міжнародна наукова конференція, головним організатором якої були: Львівський університет ім. І. Франка, Український Вільний Університет у Мюнхені та Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові. Науковці з України, країн Західньої Европи та Америки на ній виголосили 95 доповідей.

На конференції порушено питання походження українського народу, розвитку його філософії, культури, економічної та юридичної думки, духово-національного відродження і державо-творчих прагнень. Найбільше доповідей було присвячено внеску української науки поза межами України в розроблення цих питань.

Серед учасників конференції були вчені різних галузей та різних поколінь:

(Закінчення на стор. 3)

ВЕРХОВНА РАДА ВІДКИНУЛА ПРОЄКТ Л. КРАВЧУКА

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 2-го червня, на сесії Верховної Ради України виступив Президент Леонід Кравчук і запропонував свій варіянт проєкту закону про структуру державної виконавчої влади. У проєкті передбачено, що головою виконавчої влади є Президент, який очолює Кабінет Міністрів.

Кабінетові Міністрів, очолюваному Президентом, тимчасово — до 18-го лютого 1994 року — делеґуються уповноваження видавати декрети в сфері законодавчого реґулювання відносин власности, підприємницької діяльности, а також у кредитово-фінансовій сфері.

Депутатам запропоновані й інші варіянти проєкту закону України про структуру державної виконавчої влади. Один з них запропонував колишній міністер сільського господарства, депутат Ткачук, а другий — комісія з питань законодавства і законности. У проєкті, представленому цією комісією, також закріплюється статус Президента як керівника Уряду.

Постало питання: надавати Урядові надзвичайні уповноваження, а вже потім голосувати за пропозицію Президента, чи навпаки. Після тривалих дискусій на голосування депутати винесли три проєкти постанов про впорядкування владних відносин, запропоновані Президентом та комісією з питань законодавства і законности. Жоден з проєктів не зібрав необхідної для ухвалення кількости голосів. Збережено статус кво: Уряд і далі позбавлений права видавати декрети, Президент не отримав підтримки депутатів у своєму прагненні особисто очолити Уряд. Проте голова Верховної Ради України Іван Плющ заявив, що кризи влади в Україні нема. З ним не погодився віцепрем'єр-міністер з питань економічних реформ Віктор Пинзеник. На його думку нинішнє становище свідчить саме про наявність кризової ситуації у державних структурах України.

ЗРОСТАЄ ЗЛОЧИННІСТЬ

Київ (УНІАР). — Тут 1-го червня Міністерство Внутрішніх Справ повідомило, що протягом минулої доби в столиці України вчинено 37 тяжких злочинів, з яких розкрито 20. За останній тиждень травня в столиці розкрито 251 тяжкий злочин, в тому числі 56 вбивств, 46 важких поранень, які привели до смерти, 50 зґвалтувань, 35 розбійних нападів, 52 пограбування та 12 крадіжок державного майна у великих розмірах. Викрито 11 злочинних груп, в яких сконфісковано гранатомет, автомати, пістолі та іншу зброю.

Протягом тижня затримано 379 осіб, причетних до торгівлі наркотиками, сконфісковано 243 кілограми наркотичної сировини. За п'ять місяців цього року виявлено 7,700 злочинів, пов'язаних з наркотиками. Сконфісковано понад 5 тонн наркотичної сировини.

Правоохоронні органи не можуть зупинити злочинність, що так швидко зростає.

Крім того, з Одеси повідомили, що за останні три роки там покінчили життя самогубством 2,000 осіб. Цю цифру оприлюднила Асоціяція Одеських Лікарів, яка пропонує негайно створити службу психологічної допомоги з цілодобовим черґуванням біля телефону.

Статистична служба Харкова повідомила, що 15-20 відсотків злочинів — на сексуальному тлі. Злочинці часто самі звертаються до правоохоронних органів з проханням допомогти їм отримати лікарську допомогу, щоб уникнути рецидивів.

У Харкові та області за минулий тиждень зареєстровано 627 злочинів, з них 2 вбивства, 12 тяжких поранень, 12 зґвалтувань, близько 200 пограбувань, 35 людей пропали безвісти, знайдено 6 невпізнаних трупів і багато іншого.

Д-Р Л. МИСАК ОЧОЛИВ АКАДЕМІЮ НАУК КАНАДИ

Торонто. — У квітні 1993 року д-ра Лавренія Мисака обрано на трирічну каденцію президента 800-членної Академії наук Канади, найбільшої з трьох академій 1,400-членного Королівського товариства Канади.

Д-р Л. Мисак — уродженець Саскатуну, бакалавреат здобув в Альбертському університеті, маґістерку в Аделайдському університеті, а науковий ступінь д-ра прикладної математики отримав від Гаравардського університету. Від 1967 — 1986 був професором математики та океанографії в університеті Британської Колюмбії у Ванкувері. У 1986 році перейшов до МекҐілського університету в Монтралі, де працює і досі.

Членом Королівського товариства Канади д-р Л. Мисак був ораний в 1986 році і був активним членом цього товариства на різних становищах включно до віцепрезидента Академії наук у 1991 році. Він також є членом канадських, американських і міжнародних метеорологічних і океанографічних наукових товариств. Крім того, д-р Л. Мисак був одним з ініціяторів недавно підписаного договору між Королівським товариством Канади і Академією Наук України про спільні бажання підтримувати свобідний розвиток та високий рівень науки в обидвох країнах, та затіснення наукової співпраці поміж Канадою і Україною. Королівське товариство Канади розпочало спеціяльну збірку фондів з метою забезпечити тривалість програми обмінів з Академією Наук України. Збіркою займається окремий комітет, який очолив д-р Л. Мисак.

Слід також підкреслити, що д-р Л. Мисак є першим українським канадцем, що став головою Академії наук і першим, який не є англосаксонського чи французького походження.

ПРОЩАЛЬНА ЗУСТРІЧ З ПОЛК. Ю. ГРИНЕНКОМ

Ню Йорк. — Український Інститут Америки влаштовує прощальну зустріч з полк. Юрієм Гриненком та його родиною після однорічного стажування Ю. Гриненка в Летунській академії ЗСА. Зустріч відбудеться у четвер, 17-го червня, о год. 7-ій вечора в УІА, 2 схід 79-та вул. в Ню Йорку.

Б. Малруні схвалює договір про вільну торгівлю

Вашінгтон. — Прем'єр Канади Браєн Малруні і президент ЗСА Билл Клінтон зустрілися у середу, 2-го червня, у Білому Домі і обговорили перспективи договору про свободу торгівлі у Північній Америці і вирішення боснійської проблеми.

Б. Малруні і Б. Клінтон висловили думку, що необхідно якомога швидше впровадити в життя договір про свободу торгівлі, який має на меті створити найбільший у світі спільний ринок. При цьому Б. Малруні різко відгукнувся на те, що колишній кандидат на президента ЗСА більйонер Росс Перо критикував договір.

На думку американського Президента, Конгрес ЗСА ратифікує договір не зважаючи на деяку опозицію, але для цього треба докласти значних зусиль. Клінтон зауважив, що хотів би внести в документ договору про свободу торгівлі два додатки — застережливі природоохоронні заходи у Північній Америці і права робітників в умовах договору.

Президент ЗСА підкреслив, що йому доведеться вжити все своє красномовство, щоб переконати американців не боятися наслідків договору. Втрата місць праці і перенесення підприємств на південь, у Мехіко, „загрожує нам у будь-якому випадку, з цим договором чи без нього", — зауважив Б. Клінтон.

Заторкнувши ініціятиви Клінтона щодо Боснії, Б. Малруні високо відізвався про них, висловивши здивування у зв'язку з тією різкою критикою, якої зазнало становище Білого Дому від американських засобів масової інформації.

Торговельні суперечки ЗСА з Европою і Японією тривають

Париж. — Тут відбувається нарада представників розвинутих країн у справах міжнародної торгівлі. В нараді беруть участь торговельні представники і міністри фінансів, які в цілому оптимістично дивляться на вирішення проблем, що стоять перед світом в ділянці торговельної політики. Серед інших, обговорюється можливість зменшення торговельних бар'єрів, більшої відкритости ринків різних країн і різних континентів, а також підвищення конкуренції різних товарів і послуг.

Шість років триває спроба розвинутих країн світу вирішити цю проблему в рамках договору про тарифи і торгівлю. Тепер, на думку багатьох учасників зустрічі, ці зусилля можуть увінчатися успіхом. Але для того, щоб ця прогноза збулася, треба перебороти серйозні розбіжності між ЗСА, Західньою Европою і Японією. ЗСА висловлюють тривогу з приводу зростаючого сальдо Японії у торгівлі з іншими країнами. Секретар Департаменту торгівлі ЗСА Ллойд Бентсен виступив з вимогою, щоб японці припинили відгороджувати свої ринки від закордонних товарів. В той же час вони проводять на ринках інших країн агресивну наступальну політику.

У відповідь представники Японії заявили, що вони обурені спробою Бентсена вчити їх і що вони не готові продовжувати дискусію в такому тоні. Під час дискусії з Бентсеном японські делеґати доказали, що Вашінгтон повинен відмовитися від взятого на озброєння Урядом ЗСА принципу керованої міжнародної торгівлі, в чому вони вбачають відступ ЗСА від прийнятих ринкових свобід.

В АМЕРИЦІ

З УВАГИ НА ТЕ, ЩО СПРАВА запропонованого президентом Биллом Клінтоном бюджету залишається не вирішеною, то будь-які ним обіцяні фінансові уліпшення, обіцяні у передвиборчій кампанії, відкладаються на неозначений час. Так мається справа з підвищенням мінімальної заробітної ставки, яка сьогодні виносить 4.25 на годину. Офіційні чинники заявляють, що до цієї справи президент Б. Клінтон і його дорадники повернуться щойно наступного року, бо найважливішим питанням тепер є полагодження його економічного пляну.

НАЙБІЛЬШИЙ ДОСІ СКОК закордонної комунікаційної фірми у спілку з американською комунікаційною фірмою MCI Буде тоді, як здійсняться заходи Британської телекомунікаційної компанії закупити за 4.3 біл. дол. на власність одну п'яту частину згаданої американської телефонічної компанії. Якщо ці обосторонні заходи увінчаються успіхом, то нова спілка MCI та Британської телекомунікаційної фірми буде викликом для Американської телефонічної та телеграфічної компанії (Ей-Ті-Ті), яка вже деякий час промощує собі шляхи до закодронних ринків.

ОФІЦІЙНІ ВІДВІДИНИ американського секретаря Департаменту оборони Леса Еспина до Києва мають розпочатися 7-го червня. Керівник Пентаґону та члени делеґації матимуть низку важливих зустрічей з керівництвом України та Міністерством Оборони. Будуть розглянуті питання, що стосуються відвідин міністра оборони України Костянтина Морозова до ЗСА, заснування двосторонніх робочих груп, договорів Старт та проблем нерозповсюдження ядерної зброї, розбудови Збройних Сил України тощо. Під час відвідин України секретаря Департаменту оборони ЗСА буде супроводжувати спеціяльний амбасадор Строб Талботт.

РІЗКЕ ПАДІННЯ ЦІН НА ЗОЛОТО і збільшення шансів президента Билла Клінтона на схвалення у Конґресі його проєкту федерального бюджету привело до того, що страх перед інфляцією дещо зменшився і відповідно підвищилися ціни на державні облігації. Завдяки цим двом факторам підвищилась активність вкладників на валютній біржі. Дальший рух цін на облігації, при чому в будь-який бік — підвищення або падіння, залежить від того в який бік буде рухатися економіка ЗСА і чи вдасться Білому Домові досить швидко і без втрат просунути проєкт бюджету. Якщо виявиться, що економіка оживає, хоч і повільним темпом, а загроза інфляції зменшується, то ціни на облігації будуть надалі підвищуватися.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДТЯГНУВ НОМІНАЦІЮ Л. ҐВЕЙНІР

Л. Ґвейнір від'їжджає з Білого Дому.

Вашінгтон. — У четвер, увечорі 3-го червня, президент Билл Клінтон відтягнув свою номінацію Лейні Ґвейнір на становище шефа відділу відповідального за громадські права у Департаменті юстиції. Оправдуючи своє рішення, Президент сказав, що робить це з уваги на незгідність з її поглядами в справі збільшення політичних впливів американських неґрів чи інших меншин.

Перед виступом на пресовій конференції, яка була кульмінаційною точкою цілоденного натиску з усіх сторін про невідповідність кандидатури Л. Ґвейнір, Президент мав двогодинну зустріч з кандидаткою, — а також на останніх 90 хвилин було запрошено генерального прокуратора ЗСА Дженет Ріно. На пресовій конференції президент Клінтон старався взяти вину цього ще одного неприємного випадку на себе, признаючись, що він не був ознайомлений з писаннями Л. Ґвейнір і тому заіснувала така прикра ситуація. Хоча ціллю пресової конференції було применшити політичну невдачу заподіяну його Адміністрації цим випадком, то вона не мала такого висліду. Надто присмирений Президент заявив, що це рішення було одним з найважчих у його житті, додаючи, що контроверсія, яка заіснувала довкола писань Л. Ґвейнір викликала непотрібні реакції в країні, за що він почувається винним.

Офіційні чинники Білого Дому твердять, що це дорого обійшлося Президентові, який цілий день боровся, як йому вирішити цю справу. З Л. Ґвейнір їх приязнь тягнеться ще від Єльського університету, тому відкликання її кандидатури може бути інтерпретовано, як невміння з його сторони протистояти політичному тискові. Неґритянські та інші меншинні члени Конґресу домагалися, щоби Л. Ґвейнір мала змогу пояснити свої погляди перед Сенатською юридичною комісією, але проти цього виступили демократичні сенатори і дорадники Білого Дому. Проти її кандидатури виступили також Американський жидівський конгрес і Антидефамаційна ліга Б'най Б'рит.

Аналітики уважають, що наслідки цієї афери покажуться щойно в майбутньому, коли прийдеться вирішувати бути чи не бути пропозиціям Президента в інших справах.

Виявлено чужоземних аґентів

Київ. — Як повідомило Українське радіо, у військових гарнізонах України контррозвідка Служби Безпеки Ураїни виявила аґентів з країн СНД, які вербували українських вояків для використання в „гарячих" реґіонах колишньої імперії. Аґенти обіцяють воякам велику платню в долярах та інші блага. Особливо намагаються залучити фахівців з воєнних дій.

Чужоземні аґенти, переважно з кавказьких країн, розглядають Україну і як джерело постачання зброї. Таких емісарів виявлено у Дніпропетровському, Донецькому та Одеському гарнізонах. Це були громадяни Вірменії та Азербайджану.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКІ ОРГАНИ безпеки використовували кілька концентраційних таборів у східній частині Німеччини, які перейшли до них після капітуляції нацистів, протягом цілих п'яти років після закінчення Другої світової війни. Інформацію про це надрукувала газета „Московскіє Новості". У цих таборах, а також у кількох в'язницях перебували німецькі старшини невисокої ранґи і колишні совєтські військовополонені. Вважають, що загальна кількість в'язнів у таборах і в'язницях у періоді від 1945 до 1950 року становила 155,000 осіб. Приблизно 33,000 з них — совєтські громадяни: військовослужбовці, які попали в німецький полон, були звільнені у зв'язку з закінченням війни, але потім їх судили совєтські „органи", обвинувативши у шпиґунстві і коляборації з нацистами. Совєтський уряд прийняв всі заходи, щоб факт використання колишніх нацистських концтаборів після краху гітлерівської Німеччини залишився в таємниці.

ПІД ЧАС ЗУСТРІЧІ президент Франції Франсуа Міттеран і канцлер Німеччини Гельмут Коль прийшли до згоди про необхідність створення зон безпеки для цивільного населення Боснії. Коментатори підкреслюють, що угода вказує на зміну становища боснійських керівників, які ще недавно виступали проти пляну, прийнятого міністрами закордонних справ ЗСА, Англії, Франції, Еспанії і Росії на зустрічі у Вашінгтоні. Г. Коль і Ф. Міттеран домовилися і далі виступати за продовження ембарґо ООН проти Югославії аж до того моменту, коли серби повернуть мусулманам і хорватам захоплені території. Сторони погодилися також добиватися спільними зусиллями продовження мандату ООН на перебування у Боснії п'ятитисячного континґенту французьких військовослужбовців.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на три місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно.

Статті, дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор, зберігаючи застереження, долучив заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Переговори Росії й України

У короткій вістці з Києва („Свобода" з 29-го травня ц. р.) сказано, що в Україні перебувала делеґація Російської Федерації під головуванням російського віцепрем'єра Александра Шохіна. Делеґацію прийняв Президент Леонід Кравчук і прем'єр Леонід Кучма. У ділових переговорах представником України був віцепрем'єр Василь Євтухів. Це вже друга така конференція. Вона стосувалася виключно торговельних справ та справ взаємного зв'язку. У тій короткій вістці ствердженo, що у таких зустрічах переговорюється „багато питань", які стосуються спадщини з попередніх переговорів". Треба здогадатися, що мова тут про різні договори про імпорт-експорт різного краму, продукованого в обох країнах, включно з такими важливими продуктами, як метали, нафта, ґаз, цукор, промислові вироби.

Це добра вістка. Приходиться раз-у-раз пригадувати, що Україна економічно не самовистачальна, — що мало держав у світі стовідсотково самовистачальні, — що в новітній історичній епосі не існує політика ізоляціонізму і що в інтересі України на найпершому місці стоїть згода і співпраця з сусідами на базі двосторонніх договорів. Парадоксально, сприяє переговорам економічна криза не тільки в Україні, а й у її сусідів, особливо у Росії, і Польщі. Одні одних потребують. Цієї істини не всилі заперечити ідеологічно-політичні максималісти, існуючі в усіх названих країнах. Лихо в тому, що принципіялісти-максималісти в усіх країнах світу не мають зрозуміння для вимог економіки, вони не є реалістами і вони не усвідомлюють, що новітній світ іде в напрямку до економічної співпраці, а не ворожнечі й ізоляції.

Клясичним зразком є Західньоевропейська економічна спільнота, яка ще не вирішила всіх далекойдучих плянів, але вже однозгідна у скасуванні митних і пашпортових бар'єр. Українці у діяспорі ще більш вразливі, як в Україні щодо будь-яких зв'язків з Росією. Психологічно воно зрозуміле, але політично — анахронізм. Острах перед російським верховодством свідчить про недовір'я до тривкости української держави, визнаної країнами всіх континентів. Адміністраційний і економічний хаос в Україні — явище сумне і прикре, але воно невідхильна спадщина довголітнього панування комунізму, який став експериментом, що обіцяв рай на землі та давав пекло. Тільки дуже маленькі і сліпі одиниці можуть ставити епоху Брежнєва й Ґорбачова вище теперішньої, бо тоді ніби було менше журби за хліб насущний, і тоді не треба було взагалі думати, бо думало Політбюро Компартії. Але й думало ЧеКа-НКВД-КҐБ з ҐУЛаґами, „психушками", з голодовою облогою за Сталіна і Чорнобилем за Ґорбачова.

Схід Европи не доріс до стану Західньої Европи, тому там Економічна спільнота не може бути зразком до наслідування Україною. Колективні договори не дають того почуття повної рівности у взаєминах, що договори двосторонні. Тож добре діється, що взаємини між Україною, Росією та іншими державами формуються на базі двосторонніх договорів.

Крім економічних проблем існують такі політичні проблеми, як Крим і Чорноморська Фльота. Крим вже отримав автономію.

Там ніколи не було більшости українців у різнонаціональному населенні. Від часу, як Петро Григоренко палко заступався за права татар — кримські татари дивляться на Київ, а не Москву. Проблема Чорноморської Фльоти мусить бути компромісово вирішена, бо вона залежна від харчів і води з України, а не Росії. Вивішування російського прапору, звільнення українських моряків і т. п. неповажні маневри російських шовіністів не змінять географії. Усе воно тимчасові прикрощі, які минуться.

Будова української держави йде поволі, але посувається вперед, а одним із доказів такого поступу є російсько-українські переговори.

Володимир Звіглянич

ЧИ ЗНАЙДЕ УКРАЇНА ВИХІД З ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ?

II

Її основна мета була підготова (або перевірка) ґрунту для надання Урядові ще більших повноважень, ніж ті, які він вже мав. При цьому характерним є те, що у концепції Кучми, яка вже є насьогодні майже на 90 відсотка політичною, ніж економічною, чітко простежується тенденція уникнути (або принаймні розділити) відповідальності за неминучий провал чергової спроби адміністративними засобами подолати інфляцію та перейти до ринку. Те, що вдалося Чіле та Китаєві приклади, які зараз туманять багато голів в Україні, — не працюють у Европі.

Не сприймаючи „гайдарономіку", у якої було безліч вад, але була чітка орієнтація на ринок і яка, власне, зробила рекляму Росії, Кучма не може протиставити їй нічого, крім „особливого режиму". І якщо минулої осені він вимагав від Парляменту вивільнити його уряд від усіляких контактів з ним, беручи відповідальність за вихід з економічної кризи на себе, то сьогодні тональність різко змінилася: погрожуючи тотальною катастрофою, Кучма прагне залучити і Парлямент, і президентські структури до відповідальности за неможливість її (катастрофи) приборкання.

Сталося те, що мало статися: вихований на основі чіткої дії „управлінської вертикалі", прем'єр не бачить її нині ніякої альтернативи. Спробуємо спрогнозувати найближче майбутнє України, якщо пройде варіянт Кучми. Відновлюється бажана „вертикаль", вводиться „особливий режим", а в Росії приспішують приватизацію та вводять приватну власність на землю. Розрив та нерозуміння обох держав, які ще довго будуть залежати одна від однієї, поглиблюється, завдяки акцентові на „надзвичайних мірах" зростає відчуженість України від фінансових донорів на Заході. Країни типу Чіле, Китаю, або країн Близького Сходу гіпотетично зможуть невеличкі кредити під здирницькі відсотки, налагодити (у віддаленому майбутньому) бартерні поставки пального і дешевого щоденного вжитку, але аж ніяк не зразків демократичного розвитку. Висновок: автаркія та неминуче економічне загнивання.

У одному Кучма правий — у передчутті соціяльної катастрофи. Тільки виникне вона внаслідок чергової втрати історичного шансу перейти до демократії та ринку своєчасно та послідовно. Як, наприклад, сьогодні, Кучма обґрунтовує неможливість введення приватної власности на землю? Тим, що Парлямент, до якого він зараз апелює за підтримкою, такий законопроєкт заблькує. Припустимо, що так. Але це не є причиною абсолютної бездіяльности Уряду у цьому напрямку, це означає програти бій, не розпочинаючи його. Кучма, визнаючи, що колгоспи у клясичному вигляді свої можливості вичерпали, фактично виправдовує їх існування тим, що без них ми не проживемо, оскільки фермерство перебуває в ембріональному стані. Нема, мовляв, й того, й іншого — і уявляє, що будуть існувати колгоспи, а десь там будуть робитися умови для функціонування фермерів. Але хіба не ясно, що голови колгоспів кістками ляжуть, а землю не віддадуть? Політика вагань і очікувань у даному питанні й веде Україну до катастрофи. І перекладати відповідальність за це чи то на Росію, чи на Захід, чи на місцевих бюрократів уже буде пізно.

Цей момент чітко усвідомлюють представники „економічної опозиції" на Україні. Володимир Лановий, керівник Центру ринкових реформ, колишній віцепрем'єр України в уряді Фокіна, відзначає, що незважаючи на спроби Уряду зобразити ситуацію як таку, коли щось робиться, на ділі не зроблено нічого за шість місяців: рівень життя падає не щомісяця, а щотижня, інфляція досягла 40 відсотків, спад виробництва скоро наблизиться до 30 відсотків, а запропонований дефіцит бюджету складає більше двох трильйонів карбованців.

Україна перебуває нині на шляху від командно-авторитарної системи до системи прямого реґулювання з обмеженою централізацією. Попереду ще моделі непрямого державного реґулювання з елементами ринку, ринкової свободи з елементами державного макрореґулювання та — кінцевий етап-модель вільного ринкового реґулювання на кшталт сучасних ринкових демократій.

Хоча Україна запозичила сьодні деякі елементи західньої економіки (іноземний капітал, сумісні підприємства, випуск цінних паперів тощо), вона так і не наблизилася до системи непрямого реґулювання з елементами ринку, чого, власне, прагнув досягти Гайдар. Насьогодні Україна має: організацію виробництва з єдиного центру, розробку цін під

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про завмирання романтики

Недавно, коли я жартома сказала до пари закоханих, що дуже добре сидіти поруч в авті, бо можна час-від-часу триматися за руки, у відповідь молода жінка зі здивуванням ствердила: „Які, ви ще романтичні"...

Може дійсно романтика у теперішній добі стала зовсім неактуальною, пережитком, з якого можна посміхатися, або вважати її атрибутом з „давніх, добрих часів", у яких ґдворилося про любов, а не про стосунки, про взаємопосвяту, а не зобов'язання. Так, змінився навіть словник уживаних слів на тему відношення один до одного статей та їхніх стосунків і пропали в усіх мовах так довго плекані романтичні вислови, а з ними і романтичні почування.

Тепер уже хлопець не адорує дівчини, а ходить з нею або живе з нею, не говорить про любов, а сексуальне заспокоєння здорових людських інстинктів, а колись самозрозуміла мрія двоє закоханих повінчатися, сьогодні дуже часто викликує застанову або питання, як довго це подружжя втримається.

Ні, не думайте, дорогі читачі, що ми це все схвалюємо. Однак треба поглянути правді увічі і холодно ствердити, що Ерос тепер не має такої роботи, як її мав раніше, і що свобода взаємин двох статей один до одного набрала тепер такої сили, що забиває вщент кожну спробу романтичности, ніжности чи того, що давними роками називали любов'ю.

Це стверджуємо не лише ми, але пишуть про це в пресі, говорять у телевізійних програмах і це так у західньому світі як і Україні. Здається, найсильніше цією бактерією нероматничности є заражена американська спільнота, а передусім її молоді покоління. На це у великій мірі впливають засоби масової інформації, передусім телевізійні програми із постійною аналізою тих інтимних справ, що ще перед кількома роками були табу, якого ніхто не посмів порушувати публічно. Сьогодні немає дня, щоб не почули ми на тему сексуальних справ такої чи іншої теорії, чи такого чи іншого факту. Ось сьогодні, їдучи до редакції можна було почути в радіо так характеристичну для американської спільноти любов до статистики у ствердженні, що майже 50 відс. дітей від 15-го року життя вгору є „сексуально активні", а при тому і знасилувані. І зразу після цієї вістки почули ми, ще про один випадок Еймі Фішер та її стосунки із одруженим мужчиною було вже 72 програми у телевізії, пишеться дві книжки та накручується три різні фільми. Отже як дивуватися, що саме такі справи, а не романтична молодеча любов зацікавлюють теперішню молодь, а і їхні батьки вже далекі від того, щоб такі ніжні почування плекати.

Недавно в щоденнику „Ню Йорк Таймс" була на цю тему поважна і аналітична стаття п. з. „Смерть Ероса", де автор, професор університету із соціяльних питань, ставить також питання чи між Ромео і Джуліет була любов, чи лише сексуальний „стосунок", як тепер заміняють це здавалося віковічне почуття і слово у всіх словниках світу. Але не лиш американці закинули всякі романтичні почування, у нашій батьківщині після років життя під совєтським режимом також дуже змінилися поняття, а вінчання у „загсі" дали свободу у зміні почувань і партнерів у родинах.

Отже чи романтика дійсно пережиток, який завмирає, щоб ніколи не повернутися у людські взаємини?

А може ні. Ось в останніх днях слухаємо і читаємо про двоє молодих індійців, яких повінчали після смерти, коли „пан молодий" загинув від пострілів заздрісного звеличника його нареченої, а вона із відчаю покінчила самогубством. Значить таки і у 1993 році жевріє трішки романтична любов, а може і давня народна традиція, яку ще деякі народи вміють плекати.

О-КА

Оксана Сповидович-Мазяр

ЗАПРОШЕННЯ У МАНДРИ

Якось їдучи швидкісним американським гайвеєм „спіймала" себе на думці, що кожна людина — це не потенційний, а таки справді мандрівник. Друге питання чи мандрує вона тудисюди з доброї волі, чи таки змушена. Вислід один — вона є мандрівником.

Дорога, якщо довга і ненадто вигідна — втомлює, але все балянсується за рахунок вражінь, які приходять до нас під час подорожі, а тому, хто дуже прислухається до втоми — її попросто проганяють геть, збуваються як непрошеного гостя, бо попереду — пригоди, незабутні зражіння, а згодом — такі серцю милі спогади. Коротке відпочинкове благо тримає нас на дусі до нових вакацій. А світ такий прекрасний! У кожному куточку щось знайдеш для вдоволення своєї цікавости — і де б не побував та хоч накоротко і доривочно — це залишається з тобою на довгі роки. Не новина, що бувалі люди й на вигляд інші. Можливо, це тільки моє зауваження, але не тільки цікавіші у товаристві, розмові, вони якимись „своїми" очима дивляться на світ, краще розуміються на всіх цінностях разом узятих.

Бажання мандрувати таки живе у кожного з нас. Особливо наше серце лине в Україну. Хоч вже й роки поза її межами, однак живе цей рідний поклик у душі кожного з нас. Сьогодні вже без явних перешкод і колишнього несмаку можна відвідати Україну. Однак є все оте „але", яке часом стоїть на заваді і ми з тих чи інших причин не можемо відвідати місця нашого зацвілення й мрій. Та вихід є і тут!

Приблизно годину я „мандрувала" по Україні завдяки новому відеофільмові Україна. „Земля і люди". Була на набережних Дніпра — звідки Володимир Великий споглядав на свій народ під час Хрищення. Так як тисячу літ тому, тільки нині він ще більше вражає своєю величчю, бо збулася його мрія. Дивилася його очима й була горда, що наша земля народжувала й народжує мужів-державників. Скульптурна постать Володимира Великого неодноразово з'являється на екрані у різних ракурсах: на повний зріст, впрофіль вдуманого обличчя. А поряд Хрест — символ невмирущої віри і наполегливости на кам'янистій дорозі державности. Це справді зворушує і захоплює уяву глядача, а заволодівши нею тримає у невимушеному напруженні й піднесенні духу.

Мені всміхалася чарівна Печерська Лавра щирим золотом церковних бань, горда Софія, що зберігає пам'ять мудрости Ярослава. Пролягли тут Тарасові шляхи. Пам'ятний кожен клаптик, в кожному місці утаємничилася або розкрилася історія нашої землі, нашої України, та й на душі стає якось відраднішe, що Київ був, є і буде українським...

Ходила старовинними вуличками мого древнього, але вічно молодого Львова, ніби розгадувала карби віків у каплиці Боїмів, прислухалася до замріяного шелесту каштанів на Високому Замку. Святий Юр, Успенський собор, Вірменська церква — ось ті пам'ятні місця, де залишилася моя юність з вірою в Божу ласку для нашої України, що таки зійшла як незалежність...

Знову я у Карпатах. Ніби пила цілющу воду з гірських водограїв — кришталево чистих, тих, що народжували Івасюкову пісню. „Гуцули, добрі люди, скажіть, ми направду — чи є ще де в світі такі красні гори?" А де гуцули — там трембіти, полонини і колиба. Загадково різьблена, розцяцькована полив'яними горшками, полумисками, тарелями. Коломия, Яремче, Івано-Франківське — окраса Карпат.

Та рушаймо далі — на золоте Закарпаття, там де вужем в'ється річка Уж — через Ужгород — місто — виноградну лозу, троянду з пишного саду, а ген — Мукачівський замок — у всій своїй гордій красі...

А там за Дніпровськими порогами, де зродилася козацька слава почувалася так, ніби історія повернулася на кількасот літ назад — у ті суворі, але святі часи, коли боролася Україна за свою волю і державу. Запоріжжя. Твердиня української слави. Чи бували ви в Умані — чарівному містечку, де під пилом віків час сховав перли історії — давні леґенди про славних своїх синів. Чи бували ви у неперевершеній зеленій скарбничці — Софіївці, одному з найпрекрасніших парків України? Скільки тих „чи"?

Чи можна поминути Крим з його казковою природою, Ластівчиним гніздом, що застигло у вишуканій кам'яній красі над безкраїм Чорним морем, чи Бахчисарайський фонтан з його невмирущою леґендою про сльози поневоле-

(Закінчення на стор. 4)

ЯК Б'ЄТЬСЯ ЇХ СЕРЦЕ

Кожному членові нашої діяспори, який зацікавлений подіями в Україні, хотілося б знати якнайдокладніше що і як там відбувається. Не всім можливо паломничати до Рідної Землі — і не так легко збагнути справжні обставини діяльности наших земляків, тих, що їм справді лежить на серці відродження України. Часто питаємо себе: „чому ж вони отак чи отак не зроблять, чому отакого не розпочинають?" Часто короткі вістки з часописів просто не дають змоги зрозуміти цих складних механізмів обставин, можливостей та ...неможливостей.

Щоб отже торкнутися життя і праці наших „освітян", які, незважаючи на обставини, таки творять вже й сьогодні національну українську школу, подаємо в скороченні за часописом з Борисполя на Київщині „Трудова Слава", інтерв'ю із заступником голови Обласної київської адміністраціі для справ освіти, культури, преси й медицини. Це Валентина Стрілько, добре відома з того, що ще далеко до перебудови мала відвагу поставити свою середню школу в селі Гнідині, Бориспільського району на Київщині — на основах справді національного виховання. Сьогодні коло її обов'язків та творчих можливостей — значно поширилось, а тому й її слова та помічення для нас особливо цікаві. Інтерв'ю провів редактор часопису М. Шостак.

• • •

В. С.: Хочу почути з найпріоритетнішого питання, над яким працюю — це питання освіти. Бо лиш через освіту є шлях до державности України. Іншого шляху немає. Мені здається, що ми спільно з обласним управлінням освіти встигли зробити чимало. Поряд із пропаґандою напрямків нової освіти, займалися практичною допомогою школам. Вже вийшло кілька чисел обласної освітянської газети „Витоки", яка покликана мобілізувати зусилля людей, що причетні до освіти, від дня розбудови нашої школи. Покищо ця газета — місячник, а в перспективі буде тижневиком. Намагаємось підбирати періодично бібліотечки книг у кожну школу области. Це література з історії України та української культури, видана не тільки в нас, а й за границею. У цьому напрямку будемо продовжувати працю, а покищо плянуємо заснувати при обласному управлінні освіти своє невеличке видавництво, щоб друкувати матеріяли з досвіду праці шкіл. Частину запляновано ми вже виконали. Це методичні матеріяли з досвіду праці шкіл, на виході ще три посібники. За допомогою діяспори закупили факси в райони области для оперативного зв'язку. Вручили на нараді директорів шкіл і представників державних структур, в області. На цій же нараді чи не вперше було задано тон пріоритетних напрямків праці в освіті.

М. Ш.: Наскільки мені відомо, у школах ще й досі викладання окремих предметів здійснюється в „старому ключі". Недавно, учениця старших кляс міської школи повідомила, що, як і два-три роки тому, вони вивчають творчість А. Головка, зокрема роман „Бурян" відомого ідеологічного спрямування.

В.С.: Я можу назвати вам навіть більше прикладів. Адже за цей короткий час я об'їхала більше двохсот шкіл области і маю неймовірно жахливі приклади. Наші школи отримали підручники з історії СССР, видавництва „Радянська школа", яке вже під тою назвою не існує. А з Москви нам підкинули „Историю отечества". Я знаю, що історія України сьогодні є в навчальних плянах як окремий предмет, але в розкладі більшости шкіл історія нашої держави відсутня. З одного боку триває інерція мислення в окремих педагогів, а з іншого просто відкрите небажання відірватись від стереотипів. А тому налагодження видання і перевидання книг дуже нагла справа, але не менш важлива і найвідповідальніша робота з учительськими колективами шкіл.

М. Ш.: Мабуть задля цього будуть використані і недавно закуплені факси?

В. С.: Звичайно, для того, щоб ми могли інформувати освітянські заклади про нове. Газети, методички — все вагомо. Зокрема в питаннях позаклясної праці в школі.

Окремо зупинюся на такому: ще досі в школах декількох районів існують становища платних старших піонервожатих. Цей пост презентується, як координатор роботи з дитячими громадськими організаціями. Ми сьогодні не маємо права тримати людину для праці з однією організацією. Бо в нас є різні молодечі, дитячі й недитячі організації. Пласт, СНУМ... Кожна організація має право на існування, але віддати пріоритет одним, сьогодні нам ніхто не дозволить.

Підкреслюю, що ми докладаємо зусилля, щоб працював закон про освіту, щоб ми швидше перейшли на новий господарський механізм.

Це специфічна галузь. Районні відділи освіти й досі не випускають із рук прав на призначення вчителів у школи (а треба, щоб цим займався сам директор). Вони й досі не віддають права розпоряджатися своїми фондами і навіть навчальні пляни, які дозволено затверджувати шкільною радою, ще й досі подають на затвердження районним відділам освіти. Це для того, щоб чимнебудь, але все ж таки прив'язати до себе, щоб відчувалося „единое начало".

Це дуже страшно, адже ми не дамо запрацювати творчій думці, ми просто не виживемо. А деякі директори стараються переконати, що так працювати легше. Навіщо думати, навіщо міркувати, жити легше за вказівкою. Сказали — зроблю; не сказали — можна й не робити. Отже поламати цей стереотип в освіті ми вважаємо одним із перших завдань. І вже в багатьох районах области зміна в свідомості освітян відбулася на краще. Поступово, крок за кроком триває будівництво шкіл, що так сьогодні потрібні державі.

М. Ш.: До вашого відання належить і культура. У редакції є листи, де зокрема йдеться про стан нинішньої культури. Ваші міркування з цього приводу?

В. С.: Державна обласна адміністрація спільно з обласним управлінням культури працює над концепцією розвитку культури в області. Ми готуємо програму

(Закінчення на стор. 4)

ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНИ ЗАКРІПЛЮЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

У Львові...

(Закінчення зі стор. 1)

Зиновій Соколюк та Дмитро Злепко із Мюнхену, Василь Лучків та Ярослав Мощок із ЗСА, Олег Островський із Великобританії, Юрій Бача та Микола Мушинка із Пряшева, Тетяна Беднаржова з Праги, науковці зі Львова, Києва, Харкова, Полтави, Дніпропетровського та багатьох інших міст України.

Головну доповідь „Українська література і християнська культура" зачитав Євген Сверстюк. Цікавими були і доповіді З. Соколюка „Засади теорії самоврядування", Степана Злупка „Теоретичні основи моделювання української економічної перспективи", О. Купчинського „Корпус наукових видань Українського Вільного Університету", Григорія Дем'яна „Ідеї національної незалежности в українських повстанських піснях" та цілий ряд інших.

Конференція проходила на високому науковому рівні. І з організаційного боку вона була добре підготовлена. Недоліком був хіба малий простір для дискусій, спричинений занадто великою кількістю доповідей.

В заключних підсумкових резолюціях чотирьох окремих секцій підкреслювалась потреба частіших зустрічей вчених України з вченими українського зарубіжжя, потреба перевидання в Україні хоча би найосновнішого доробку української еміграції, відродження забутих традицій національної культури в Україні, зокрема національної бібліотеки, поглиблення вивчення етногенези, теорії нації, державности, історії та сучасного стану економіки, освіти, права, повернення в Україну культурних пам'яток з-за кордону, ґрунтовніше вивчення українців в інших республіках колишнього СССР тощо.

Вирішено проводити конференції на цю тему щотри роки, а їх матеріяли видавати окремими збірниками.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕЧНІ Джохар Дудаєв видав указ „Про позбавлення громадянства Чеченської республіки колишніх народних депутатів від Чечено-Інгуської АССР Руслана Хасбулатова, Докку Завгаєва та інших". Своє рішення Дж. Дудаєв мотивував тим, що останнім часом „названі депутати зійшлися з реакційними силами і колишньою партійно-господарською номенклятурою з метою скинення конституційної влади, повернення втрачених позицій, що нанесло і наносить істотну шкоду економіці і безпеці Чеченської республіки".

ООН ЗВЕРНУЛАСЯ ДО УРЯДІВ країн-членів цієї організації з просьбою зібрати 40 міл. дол. для фінансової допомоги Кубі, де спалахнула епідемія невідомої хвороби очей, на яку захворіло вже понад 33,000 осіб. Гроші потрібні для купівлі ліків, а також обладнання шпиталів, ляборaторій тощо. Звернення було прийняте після того, як на Кубі побували медичні експерти ООН. Вони обстежили кубинців, заражених дивною хворобою очей. В окремих випадках інфекція паралізує жертви. Боротьба з епідемією утруднена відсутністю найнеобхіднішого, включаючи мило.

АМЕРИКАНСЬКОГО КОМЕРСАНТА та його російського колеґу, яких злочинці викрали для шантажу у Москві, звільнено після десяти днів. Офіційні чинники заявили, що злочинці вимагали 400,000 дол. викупу, одначе як повідомило пресове агентство ІТАР—Тасс, злочинцям вдалося втекти з 1,000 дол., золотим перстенем і деякими документами, що їх вони пограбували у своїх жертв. Американський громадянин це Томас Ча, президент компанії Аляска антлер продакшен, відділ якої знаходиться також у Хабаровську.

Спільна об'ява

Головної Пластової Ради і Головної Пластової Булави з 19-го квітня 1993 року про міжнародні зв'язки Українського Пласту.

У Світовому Скавтському Бюрі в Женеві (зліва): голова Головної Пластової Ради д-р Любомир Романків, генеральний секретар Світової Організації Скавтського Руху д-р Жак Мореліон, голова Головної Пластової Булави д-р Орест Гаврилюк, заступник генерального секретаря СОСР Жан Касаньо.

У 1992 році Українська Скавтська Організація Пласт відновила складені попередньо в 1923, 19124 і 1929 роках прохання про прийняття Українського Пласту до Світової Організації Скавтського Руху (СОСР). Вслід за тим голови Головної Пластової Ради і Головної Пластової Булави відвідали 2-го квітня 1993 року Світове Скавтське Бюро (ССБ) в Женеві, щоб нав'язати особисті зв'язки та поінформувати провідників Світової Організації Скавтського Руху про сучасний стан Українського Пласту.

У Женеві представників Українського Пласту прийняли генеральний секретар СОСР д-р Жак Мореліон і його заступник та референт імпрез Жан Касаньо. У дружніх розмовах у приміщеннях ССБ впродовж майже цілого дня продискутовано ряд справ, пов'язаних з організуванням скавтських організацій у країнах, що були під совєтською сферою впривів, зокрема зосереджуючи дискусії над умовами прийняття України до СОСР. Наші співрозмовники заявили, що воліли б мати до діла в Україні тільки з одною скавтською організацією — Пластом, замість із попередньо пропонованою деким асоціяцією скавтських організацій. На їх думку, об'єднання всіх нових організацій скавтського типу під проводом Пласту, який має за собою довгу традицію, вплине позитивно на об'єднання і скріплення молодої держави. Вони також поінформували нас про пляни своїх відвідин України та про їхнє бажання перенести представництво ССБ з Москви на Крим. ССБ високо цінить допомогу Пласту в діяспорі Пластові в Україні, кажучи що „пластуни в діяспорі мають скавтське виховання". Це є запорукою, що Пласт в Україні буде мати скавтський характер.

Протягом наступного тижня, від 3-го до 10-го квітня у Санкт Йоган (Австрія) голови ГПР і ГПБ відбули наради з головою Крайової Пластової Старшини України, пл. сен. Олександром Криськовим. У нарадах брала участь голова Крайової Пластової Старшини Німеччини, пл. сен. Марта М'ялковська. Обговорено пляновану поїздку представників ССБ в Україну та дальші заходи, потрібні для прийняття Українського Пласту до СОСР. При цій нагоді устійнено також деталі ЮМПЗ—93, що відбудеться в липні-серпні цього року в Україні.

Паралельно поінформовано уряд України про міжнародні зв'язки Українського Пласту. Меморіял Головної Пластової Булави в тій справі, з датою 4-го березня 1993 року, передано через амбасадора України в Америці Олега Білоруса. Подібні зв'язки і відвідини були також в амбасадах України в інших краях, де діє Пласт. У Києві представники головного пластового проводу і Крайової Пластової Старшини України відвідали дотичні міністерства уряду України, поінформували щодо старання Пласту про прийняття до СОСР і передали копії меморіялу ГПБ.

В дні 19-го квітня 1993 року д-р Жак Мореліон відвідав президента Л. Кравчука та поінформував його про скавтський рух, підкреслюючи, що в 15 областях України діє вже Українська Скавтська Організація Пласт, яка має завданням патріотичне виховання молоді, без уваги на її етнічну чи конфесійну приналежність. Президент Кравчук заявив, що такої організації Україні якраз конче потрібно й обіцяв підтримку уряду України. Д-р Жак Мореліон також відвідав і мав розмови з Анатолієм Матвієнком — головою Комітету молодечих справ у Верховній Раді, Валерієм Борзовим — міністром молоді і спорту та Володимиром Барабашем — його заступником, Володимиром Чернишем — віцеміністром юстиції і Анатолієм Погрібним — віцеміністром освіти.

Того ж дня відбулася в Києві зустріч-нарада всіх сторін, зацікавлених скавтінґом в Україні. Участь брали: представники СОСР, члени крайового пластового проводу України, представники окремих скавтських угруповань Дніпропетровського, Харкова, Кривого Рога, Одеси і Ялти, як теж речники уряду України. Відпоручники уряду заявили, що уряд України не бажає бачити асоціяції чи конфедерації скавтських організацій в Україні, а натомість Пласт уже настільки розвинувся, що може репрезентувати Україну на міжнародній скавтській арені. Інші зацікавлені скавтінґом групи повинні прилучитися до української скавтської організації — Пласту. Уряд стоїть на становищі, що представництво ССБ повинно бути в Києві. Підписано уґоду між міністерством освіти й Крайово-Пластовою Старшиною про співпрацю щодо патріотичного виховання молоді.

Відомо, що на прихильний погляд ССБ й Уряду України позитивний вплив мав меморіял ГПБ з 4-го березня 1993 року та заява голів світового пластового проводу та крайового пластового проводу України, підписана на „Вовчій Тропі" 22-го серпня 1992 року, згідна з діючими правилами всіх державних скавтських організацій у світі, що вступ до Української скавтської організації — Пласту є відкритий для всіх громадян України, котрі визнають ідейні основи Пласту і готові присягнути на вірність Богові й Україні.

Дякуємо всім, хто причинився до успіху цієї акції — своєю працею, чи своїми датками. Датки на фонд „Пласт — Україна" можна пересилати на адресу: Dr G M. J. Slusarczuk, 53 Bayberry Dr., Monroe, N.Y. 10950.

пл. сен. Любомир Романків
голова ГПР

пл. сен. Орест Гаврилюк,
голова ГПБ

Помер визначний пластовий діяч М. Звонок

У Монтреалі у понеділок, 31-го травня, в місцевій лікарні помер після короткої, важкої недуги пл. сен. інж. Михайло Звонок, член-основник Куреня ім. Богдана Хмельницького.

Народжений 28-го березня 1915 року у Львові, закінчив у Празі Технічну академію зі ступнем інженера агрономії. Був членом Пласту від наймолодших років і пластовим виховником на Закарпатті, а після 2-ої світової війни в Ляндеку, Австрія, де був зв'язковим і основником куреня пластунів юнаків, а відтак старших пластунів ім. Богдана Хмельницького, що розвинув свою широку діяльність у Гартфорді, Конн.

Св. п. М. Звонок

Живучи постійно в Монтреалі, де працював майже до останнього часу, пл. сен. М. Звонок провадив постійну пластову працю із старшим пластунством на пластовій оселі „Бобрівці" біля Гартфорду, де відбувалися також часті з'їзди членів його куреня.

Першими членами старшо-пластунського куреня т. зв. „Хмельниченків", що були відомі із своїх історичних, козацьких традицій та церемоніялів, крім основника пл. сен. М. Звонока, були пл. сен. Яків Шеґрин, Валентин Долинський і св. п. В. Бакалець.

Покійний виконував довгими роками виховну працю серед старших пластунів, гуртуючи їх у курені „Хмельниченків" та даючи цьому куреневі відповідний напрям і завдання. Усі члени від наймолодших до найстарших шанували його авторитет і для них він залишився до кінця життя „Батько Хмель" — духовий і пластовий провідник. Останньо був він разом із членами куреня, які виконували відповідальне завдання порядкової служби на ЮМПЗ на „Вовчій Тропі" в серпні 1992 року. Похорони пл. сен. М. Звонока відбулися в Монтреалі у четвер, 3-го червня. Покійний залишив у смутку дружину Стефанію та дітей Рому, Богданну і Михайла з родинами.

СИЛЬНА ПОЖЕЖА спалахнула у вівторок вночі, 1-го червня, в таборі сомалійських втікачів у Кенії, залишивши без даху над головою понад 3,000 осіб. Багато з них були сильно попечені. Ще 300 втікачів зі Сомалії, включаючи дітей і старих, пропали безвісти.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого дорогого БАТЬКА

сл. п.

Миколи Сидора-Чарторийського

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в понеділок, 7-го червня 1993 року
в церквах:
св. Юра в Ню Йорку, Н. Й., о год. 9-ій ранку;
свв. Петра і Павла в Коговз, Н. Й.,
о год. 8-ій ранку

Прошу згадати покійного у ваших молитвах.

Дочка — ЄЛИСАВЕТА
Сини — СВЯТОСЛАВ
БОГДАН

Ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями і знайомими,
що 28-го травня 1993 р. відійшов у вічність
на 95-му році життя
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п. проф.

ІВАН СЕНИК

нар. 9-го жовтня 1898 р. в Бродах

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 1-го червня 1993 р. в Чикаґо, а тлінні останки спочили на українському католицькому цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

У глибокому смутку залишилися:

дружина — БОГДАННА
донька — сестра СОФІЯ СЕНИК в Римі
син — ЮРІЙ з дружиною МИРЛ та дітьми КАТЬОЮ, БОРИСОМ І СОФІЄЮ
донька — МАРІЯ КОВАЛЬСЬКА з мужем ЄВГЕНОМ і дітьми: АДРІЯНОЮ, ДАНИЛОМ І АРЕТОЮ
сестра — АННА КУЦЬ з родиною в Україні
братанок — БОГДАН СЕНИК з дружиною ХРИСТЕЮ та дітьми у Філадельфії
сестрінка — ҐЕНА ГОРДІЙ з родиною в Україні
близька та дальша родина в Америці й Україні

Чи знайде...

(Закінчення зі стор. 2)

державним контролем, розподіл прибутку у сторону державного бюджету, банківський контроль за коштами підприємств. Попри всі намагання створення товарного і грошового ринків, залишаються форми управління державними підприємствами, які нічим не відрізняються від командно-розподільної системи.

Лановий вважає, що Уряд не вірить, що можна без єдиного центру організувати економіку. Програма приватизації фактично не починалася, а 30,000 об'єктів „малої" приватизації — кафе, магазини тощо, на аукціоні у Львові було приватизовано тільки 17, причому іноземці не були допущені до торгів. Повним ходом іде „повзуча" приватизація на основі зв'язків чи протекції внаслідок чого люди навіть не мають можливости відчути, що таке вільна конкуренція.

Найголовніше ж те, що Уряд не приватизував землю. Вона є у держвласності і тому немає надій на підняття промисловости і приплив іноземних інвестицій. Необхідно, на думку Ланового, налагоджувати обмін приватизаційних сертифікатів на 30,000 карбованців на страхові поліси, всіляко розширювати спектр вкладень; не лише у виробництво, а й у соціяльну сферу. Лише швидка приватизація здатна наповнити ринок товарами, ліквідувати падіння карбованця.

Свою думку щодо економічної стратегії має Українська Республіканська Партія (УРП). На четвертому з'їзді (1—2 травня) М. Горинь констатував поглиблення економічної кризи та нестримне падіння рівня життя. Курс УРП в економіці — це її структурна перебудова через подолання, з одного боку, викликаної споживацьким менталітетом психологічної неготовности людей до тимчасових труднощів під час реформи, з другого — майже тотальної залежности від російських енерґоносіїв.

Республіканці плянують перше долати прискоренням приватизації, а друге — віднайденням альтернативних джерел та впровадженням великомасштабної програми енерґозбереження. В ухвалі з'їзду з економічних питань говориться, що „українська економіка не зможе існувати поза об'єктивними світовими економічними законами, без взаємодії зі світовою економікою, і це не залишає нам вибору. „Уряд Кучми, на думку УРП, не став командою однодумців і не зміг запустити незворотні механізми економічних реформ, а тому партія, підтримуючи надання урядові надзвичайних повноважень за умов перехідного періоду, вважає за найдоцільніше зформувати уряд з фахівців-реформаторів без участи Верховної Ради".

Своїми думками з приводу виходу з економічної кризи ділиться й Ігор Юхновський, донедавна перший заступник Кучми. Перша причина дефіциту та інфляції — це те, що виробничий потенціял використовувався не повністю. Друга причина — фіктивна конверсія, коли керівники „поштових ящиків" оббивають пороги міністерств та „вибивають" дотації на свої потреби. До того ж Україна неодноразово висловлювала бажання продавати зброю за валюту (зокрема, під час візити Кучми до Близького Сходу), що робить програму конверсії контроверсійною. Третя причина — це залежність від Росії в постачанні енерґії, і четверта — це різний курс карбованця до доляра у обігу (1 дол. — 400 карб.) і на „чорному ринку" — 1:300. Юхновський навів красномовний приклад: вивіз з України виробів промисловости за кордон складає суму 2 млрд. дол., що за курсом „чорного" ринку дорівнює 6 трлн. карб. Прибуток на такій спекуляції становить 5.2 трлн. карб. На думку колишнього віцепрем'єра, курс повинен бути однаковий у всіх операціях.

Необхідна також зміна політики кредитування, перш за все виробничої сфери, модернізації господарства. Україна втрачає до 6 мілрд. дол. щорічно лише на неплаті за транзит нафти та ґазу з Росії та Туркменії, її технології базуються на надмірному споживанні енерґії. Величезні можливості відкриваються перед Україною з будівництвом високоякісних маґістралей, станцій технічного обслуговування, готелів. Ігор Юхновський пропонує поступово наближати ціни і зарплати на Україні до світового рівня, намагатися за допомогою податкової системи підвищувати якість продукції і намагається наблизитися у цьому, а також продуктивности праці, до світового рівня.

Побіжний огляд думок „економічної опозиції" показує, які інтелектуальні резерви залишаються поза рамками офіційних доктрин. Поглядам опозиції притаманні виваженість, бажання розібратися у ситуації та знайти вихід з кризи на шляхах економічних, а не адміністративних, методів.

Жодна з опозиційних програм не апелює до апокаліптичного бачення життя, не залякує і себе і світ привидом суспільних катаклізмів. Нині Україна стоїть перед вибором — чи й далі йти шляхом „надзвичайних повноважень" та „особливих режимів", чи нарешті, тверезо оцінивши ситуацію, почати чесно робити перехід до ринку, як того дійсно вимагає життя.

Як б'ється їх серце

(Закінчення зі стор. 2)

забезпечення житлом працівників освіти, культури, і намагаємося зробити цю програму короткотерміновою. Це буде максимальна програма.

Виникає питання утворення фонду допомоги, адже наш Уряд такий неповоротний, а економічна криза поглиблюється з кожним днем. Максимальна увага й допомога кожній сім'ї — така девіза розпочатої праці. Клюб і заклади культури — допомога ім. Ми розглядаємо їх в контексті розробленої програми.

М. Ш.: Серед питань, які надходять до редакції і які мені хотілося б поставити, зупинюся на питанні чисто ідеологічного напрямку. Будь-яка держава не може бути без ідеологічного забезпечення і повинна будуватися на чисто людських принципах.

В. С.: Очевидно. Цивілізовані держави покладають в основу своєї ідеології саме такі принципи. Сюди найперше треба віднести історичну правду. Її від нас забирали, приховували, а за спробу на її знання — жорстоко карали. Так, у кожного народу повинні бути святі істини і святі імена. До святих істин відношу нашу державну українську мову, яку намагалися протягом багатьох століть нищити і забороняти. А проголошення в більшості випадків декларативне. Треба зробити ще багато, щоб вона дійсно стала державною. У зв'язку з цим було видано деякі розпорядження представника Президента в області. Я б хотіла, щоб „Трудова Слава" друкувала ті розпорядження, що стосуються великого загалу людей, без викривлень і непотрібних трактувань. Недавно в „Т. С." надрукували розпорядження Президента про українську мову в дуже скороченій формі. Якби це розпорядження було надруковано повністю, та ще й прокоментовано, то широкий загал читачів зрозумів би, що воно повністю відповідає законові про мови та підзаконним актам. У них чітко сказано, що наша Київська область і всі її піддержавні структури в 1993 році повинні перейти повністю на користування українською мовою. А в нас з цим питанням дуже серйозні проблеми. То не була вигадка або забаганка Стрілько чи представника Президента, Капштика.

Подруге, велике обурення викликало розпорядження провести інвентаризацію пам'ятників Ленінові, які не становлять архітектурної цінности. Керівник обласної парторганізації соцпартії, Грязєв, надсилає у відповідні районні структури листи з категоричною вимогою „врятувати пам'ятники Леніну".

А керівник бориспільської районної соцпартії, т. Кубов навіть на сторінках вашої газети зробив таке „нове історичне відкриття", що нібито Ленін стояв у витоків державности України. Який абсурд! Але я хотіла б, щоб люди прочитали уважно розсекречені документи про Леніна, де він постає, як тиран і вбивця. Тоді прийде розуміння, що постать Леніна і незалежність нашої України речі несумісні. Історикам, вчителям у більшості відомі чотири Універсали Центральної Ради, зокрема четвертий проголосив незалежність України. Не секрет, що Ленін, після проголошення Україною незалежности, післав військо Муравйова, які потопили в крові нашу незалежність.

Правда історії до нас іде, вона кричить такими фактами, які ми не повинні оминати. Настав час каяття, очищення і прощання з символами держави, яка не існує і яка так довго нищила наш народ. І я хотіла б, щоб ми ніколи більше не були ідолопоклонниками, не ставили мільйонних пам'ятників якійсь особі. Адже ідолопоклонство не є ознакою цивілізованого народу...

(З матеріялів Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради.)

Запрошення...

(Закінчення зі стор. 2)

ного дівочого серця. А Чернівці — Буковинську квітку, „Червону Руту". Цей перший фестиваль, що заявив про відродження України відважною молодечою піснею. Сантимент, краса і правдивість. Серце пташкою линe з грудей до неї, до України, до кожного її куточка знаного і невідомого, але добре.

Доля ласкава дозволила відвідати багато місць України, однак — багато більше залишилося поза плянами або у мріях — Харків, Донецьке, незвідана докінця Полтава. Фільм дав можливість хоч на мить, але побувати там.

Люди і долі, час і простір — життя і небуття — все тут переплелось. А над усім цим — Україна — її земля і її люди. Те, що тепер можете побачити увесь світ — пізнати цю незвідану красу нашої землі і її людей. Все це і багато-багато більше зможете побачити власними очима придбавши цю кінострічку для власної відеобібліотеки.

У світі все відносне щодо досконалости, однак враховуючи маштабність відеофільму (в ньому охоплено багато характерних місць для усіх частин України. Зможете відвідати приблизно 30 найпрекрасніших міст, завітати до наших українських сіл, своїми очима побачити побут, життєвий уклад наших краян і багато цікавих моментів). Він надзвичайно корисний з пізнавальної точки зору — перша ластівка такого типу, а тому заслуговує високої глядацької оцінки і претендує в розряд досконалого фільму. Важко зробити перший крок до чогось нового, але коли бачиш, що він правильний і корисний, виникає бажання творити більше і ще краще. І тому я певна, що творчі групи не зупиняться тільки на цьому етапі, коли відчуватимуть наше зацікавлення і всесторонню підтримку. Наша доля у наших руках. Світ пізнає добрі сторони України, якщо ми будемо прагнути цього самі. Кінематограф заявив про себе давно і його можливості — очевидні. На наших очах діється диво. Мабуть, нема родини яка б не мала телевізії. Щоб урізноманітнити і поглибити наші знання — відео „Україна. Земля і люди" — добра і доступна кожному з нас можливість.

Його мали змогу подивитися учні 6-ої кляси Школи Українознавства ім. Лесі Українки в Морріс Каунті, Ню Джерзі. Як наочний матеріял до лекції географії запропонувала своїм вихованцем учителька-опікунка Надія Забігач. Погодьтеся, що розповідати про далеку і ніколи небачену Україну „на пальцях" — з книжки або таблиці — важко і малоефектно, хоч як би учитель не старався. Ці учні мали нагоду подивитися на край, звідки походить їх недалеке коріння. Ще однією позитивною стороною його є те, коментар здійснено англійською мовою, а це дає широкі можливості його практичного використання як підручного матеріялу для „відкриття України". Окрім того фільм доповнено різножанровою музикою, характерною для даної частини України, що суттєво збагачує його, надає самобутнього кольориту, а короткі точки відомих танцювальних ансамблів додають запалу і динаміки.

Було приємно відчути настрій молодих людей. Вони з цікавістю розглядали своїх ровесників з України на екрані телевізора, постійно порівнювали побут з побутом тут. Не дивно, бо були ізольовані одні від одних, а тут — ніби живий контакт, а це найкраще, що можна було б бажати. Зерно дитячого зацікавлення проростає у пристрасне бажання зрілого пізнання.

Оксанка Забігач — щаслива власниця цього фільму (це її дарунок від бабуні і дідуся на уродини). З приємним здивуванням поділилася відкриттям. Колись вона думала, що „Україна — бідне село, а тут такі гарні міста!". Тепер вона мріє про Україну — ця маленька гілочка нашого народу. Мріє про те, що вже тепер для неї стає реальністю. Вона прийняла від України „запрошення у мандри". Очевидним було, що цій юній душі більше радости приніс пакуночок із „Євшану", аніж зайва пара штанів чи солодощі. Саме все це спонукало мене зробити скромний відгук на відео. Ті направду щасливі власники, що вже його придбали, мабуть багато в чому погодяться зі мною. А можливо, ще хтось й гадки не має, що є щось вартісне, що залишилося поза увагою. Або як ці українські діти, які народилися далеко від України — відкриють її для себе, як колись Колюмб Америку.

Усе проходить, усе минає. А що ж пам'ять? Раз побачене — залишає свій слід у ній назавжди. Нова стрічка „Україна. Земля і люди" має не тільки ту магічну силу, що здатна відновити призабуте, а й додає багато нового, незнаного і справді цікавого.

Фільм „Україна. Земля і люди" створений в 1992 році, запропонувала своїм численним покупцям широковідома українсько-канадська фірма „Євшан", де й можна його придбати телефонічно (замовлення на кредитову картку) 1-800-265-9858 або письмово: Yevshan Corporation Box 325, Beaconsfield, Quebec, Canada H9W 5T8.

Визначна допомога лікарів з Клівленду-Парми для України

З приємністю й гордістю треба ствердити, що наша діяспора конструктивно зрозуміла вагу моральної і матеріяльної допомоги Україні. Після проголошення Незалежности України історичним ходом подій ми вже вступили в нову фазу продуктивного закріплення і розбудови молодої української держави. Аксіомою однак є: комунізм провалився, але заподіяв нам величезної шкоди і руїни в аспектах духовнім і матеріяльнім. Потрібно відновити засади релігійно-національного життя в Україні, а в матеріяльному розумінні — переставити економію на рейки демократизації та вільного ринку.

Виглядає, що ті процеси вимагають довшого часу та багато зусиль, терпеливости, страждань і завзятої праці. Дуже занедбаною і відсталою ділянкою в Україні є медична обслуга, шпиталі, гігієна тощо. Наші лікарі, відбуваючи свої світові з'їзди в Києві, Львові, а останньо в Харкові, мали змогу на місцях ствердити цілковитий брак медичної технології, шпитального вивінування, потрібних медикаментів. Гігієнічні умови життя населення в Україні є дуже примітивні та шкідливі для загального здоров'я жителів. В результаті чорнобильської аварії поширилося в застрашаючім темпі затроєння повітря, води, землі. Наслідки цього занечищення, специяльно для дітей, катастрофічні.

І тому наша діяспора, якій на серці лежить доля українського народу, вдарила на сполох. У Клівленді-Пармі створився комітет Медичної Допомоги Україні, який очолив стоматолог д-р Ярослав Мигайчук, фундатор Гарвардських Студій, людина енергійна, працьовита і з організаторським хистом. Він є уроджeнець Зеленої Буковини. Дуже активний є також офтальмолог д-р Ігор Захарій і дружиною Аретою, дентист д-р Джан Кульк, д-р Юрій Русин, радіолог д-р Олександра Школьник, голова Комітету для Незрячих мґр Мирослава Оришкевич. Д-р Мигайчук, д-р Захарій і д-р Кулик не жаліли ні труду, ні власних коштів у придбанні різноманітного лікарського устаткування — ліжок, рентґенів, крісел, компресорів, шаф і медикаментів, транспортації їх в Україну, включно зі змонтуванням на місцях. Транспортація відбулася українським літаком „Мрія", до речі, найбільшим у світі. На маргінесі хочу сказати, що ці літаки виробляє підприємство Антонева в Гостомилі, поблизу Києва, і має замовлення на експорт в арабські країни.

Дарунок американців українського походження міста Клівленду-Парми для України охоплював 5 нових рентґенів, 8 дентистичних машин, 10 компресорів, дентистичні крісла, шафки та різні інструменти — за ініціятивою і старанням д-ра Ярослава Мигайчука і при співпраці інших. Вже зорганізовано 8 добровольців, стоматологів-дентистів, готових виїхати на 4—6 тижнів в Україну провести відповідні курси для місцевих дентистів. Організація „Амерікер" в імені знаної філянтропки Гілярі Ґрейс звернулася до д-ра Мигайчука з пропозицією передати для України поліо-вірусну вакцину в кількости 800,000 доз, з реченцем збереження від 1 до 1,5 років і можливістю обслужити до 250,000 дітей в Україні, у віці від 2 місяців до 6 років. Загальна вага цієї вакцини становитиме майже 40,000 фунтів, цебто приблизно 88,000 кілограмів. А приблизний кошт — до 9 міл. дол. До переведення цієї акції ще потрібні певні формальності, як наприклад офіційний лист від міністерства охорони здоров'я України.

Варто згадати, що Гілярі Ґрейс є надзвичайно гуманною і багатою людиною світового маштабу, яка вповні посвятила себе справі допомоги покривдженим та бідним, в тім числі й Україні. Вона живе в Ню-Канан, Конн. Є в пляні створити і обладнати дентистичні кабінети у 5 містах України: Києві, Львові, Харкові, Дніпропетровському та Чернівцях. Д-р Мигайчук вже кілька разів їздив в Україну, побував там у різних містах та проводив курси для дентистів. Патріярх Мирослав Іван Любачівський зі Львова також контактувався з д-ром Мигайчуком, бо має в пляні влаштувати дентистичний відділ у шпиталі ім. Митрополита Шептицького у Львові. Є в пляні також побудувати великий, модерний шпиталь в околиці Львова, вартістю до 16 міл. дол., але покищо нема на це фондів. Хочу також згадати д-ра Ігоря Захарія та його дружину Арету. Він активний в різних організаціях, як Пласт, церква св. Покрови, оселя „Писаний Камінь" та ін. Дуже працьовитий та жертвенний на народні цілі та поміч Україні. Він практично власним коштом і зусиллями створив офтальмологічний Інститут при шпиталі у Львові, часто буває в Україні, крім своєї великої практики, переводив там довгомісячні курси з офтальмології. В гостинному домі Захаріїв перебував довгий час з мамою незрячий хлопчина з України. Специялісти-офтальмологи перевели операцію, однак, з причини задавнення хвороби, вона виявилася безуспішною, але при помочі д-ра Захарія і мґра Мирослави Оришкевич хлопчик перейшов спеціяльний курс читання на машині для незрячих.

Д-р Юрій Русин, лікар в шпиталі „Кайзер" також придбав лікарське приладдя та медикаменти для доставки в Україну. Д-р Олександра Школьник, радіолог, недавно повернулася з поїздки в Україну, де працювала пару тижнів в шпиталі в Тернополі і проводила курси. Також зорганізувала від шпиталів та американських лікарів багато медичного приладдя і медикаментів, сама їх сортувала, при помочі інших пакувала та відіслала в Україну. На терені Ню Йорку дуже інтенсивно в цьому напрямі працюють д-р З. Матківський і його дружина Надя, а на терені Чикаґо — офтальмолог і голова Відділу Лікарів в Іллиной д-р Андрій Левицький. В Чикаґо також проживає знаний голова Світового Об'єднання Лікарів д-р Ахіль Хрептовський, який свого часу успішно очолював світові лікрські з'їзди в Україні. Вищезгадані лікарі та інші, які тут не вичислені, ділом доказали свою любов до України і розуміння її проблем і потреб. Під цим аспектом Україна повинна взяти сбі приклад для наслідування з діяспори, менше сперечатися, а таки з'єднано закріплювати та розбудовувати Україну — без огляду на міжконфесійні чи політичні зрізничкування.

Д-р Володимир Боднар

„Подорож серця"

На запрошення оттавського Товариства Українсько-Канадських Професіоналістів і Підприємців, медичний антрополог Оксана Павликович Йонан (американка українського роду) виступила з доповіддю в п'ятницю 7-го травня, в оттавському університеті. Її доповідь була про наслідки чорнобильської катастрофи та про її „подорож серця", яку вона відбула протягом шести місяців по Україні.

Оксана Йонан вже від 1986 року збирала інформації про наслідки чорнобильської катастрофи в американських урядових інституціях, зокрема в американському Департменті енерґетики, де вона отримала точні інформації про число жертв та про інші наслідки чорнобильської трагедії. Вона каже, що урядові чинники колишнього Совєтського Союзу, а опісля і українського Уряду, ховали і далі приховують дійсні жахливі цифри смертности і захворювань людей, які проживали в околицях Чорнобиля. Згідно з американськими даними, щонайменше 12 мільйонів осіб потерпіло від надмірної радіяції після вибуху в Чорнобилі. Статистичні дані в Україні або зовсім відсутні, або цілковито ненадійні. О. Йонан помітила, що шпиталі в Україні не мають реєстру захворювань від радіяції. Смертність в зонах, заторкнутих радіяцією є незвичайно висока. Вмирають головним чином діти і юнаки, а також особи до 40 років життя. Цвинтарі в заторкнутих районах переповнені свіжими могилами, проте офіційних інформацій про смертність від радіяції до сьогодні немає.

На думку О. Йонан, брак правдивих даних про наслідки чорнобильської катастрофи є результатом того, що майже 90 відсотків бюрократів навіть в теперішних міністерствах Уряду — це колишні партократи, які були при владі під час самої катастрофи в Чорнобилі і які не бажають виставляти себе на осуд публічної опінії за приховування правдивих інформацій.

В травні 1991 року О. Йонан розпочала так звану „подорож серця" на велосипеді, яка тривала майже пів року і яка покрила понад 4,000 кілометрів по всіх районах навкруги Чорнобиля. Вона відвідала приблизно 150 поселень, заторкнутих радіяцією, і при цьому зібрала безліч безпосередніх свідчень та інформацій про наслідки катастрофи від людей і дітей, які пережили страхіття ядерної аварії. Багато з цих інформацій вона задокументувала на відеострічках і на світлинах.

О. Йонан уважає, що нещастям є те, що світова опінія трактує чорнобильську катастрофу як історичну подію, яка вже за нами і про яку вже можна забути, в той час як наслідки цієї катастрофи траватимуть десятки, а то й сотні років, і вамагатимуть величезних фондів і зусиль не лише українського Уряду, але світового суспільства, щоб зупинити жахливий прогрес, який торкається цілої української нації.

О. Йонан обвинувачує Організацію Об'єднаних Націй, а зокрема Світову організацію здоров'я, в кримінальній байдужості до долі мільйонів людей, які безвинно стали жертвами найбільшої ядерної катастрофи цього століття.

Степан Яворський